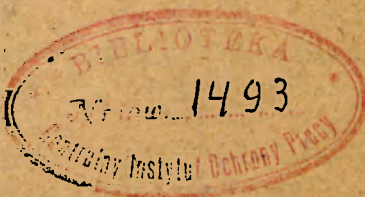

WYDAWNICTWA MINISTERSTWA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

SERIA OCHRONY PRACY

POJAZDY

WSKAZÓWKI BEZPIECZEŃSTWA
I HIGIENY PRACY

akce 175/2609

27

TREŚĆ:

1. Wstęp	3
2. Pojazdy z zaprzęgiem mechanicznym	5
3. Pojazdy mechaniczne	11
4. Motocykle i rowery	18
5. Wskazówki dla pieszych	20

Nakład 3000

B-67860 — Drukarnia ZMP, Warszawa, 1989 r.

1. WSTĘP

Duża ilość wypadków zdarzających się przy używaniu pojazdów wszelkiego rodzaju bywa spowodowana:

- a) niewłaściwym stanem pojazdów,
- b) nieodpowiednią obsługą ich i niestosowaniem obowiązujących przepisów i rozporządzeń,
- c) niewłaściwym zachowaniem się osób, w szczególności wóźniców, kierowców i przechodniów,
- d) nadużywaniem alkoholu.

Ta ilość wypadków stwarza konieczność wydania wskazówek zawierających warunki, jakim pojazdy powinny odpowiadać i jak należy posługiwać się nimi, aby zapewniały jak największe bezpieczeństwo osób.

Wskazówki niniejsze podają przede wszystkim niektóre przepisy, zawarte w ustawach i rozporządzeniach dotyczących tego przedmiotu, mianowicie:

1. Ustawa z dnia 10. XII. 1920 o budowie i utrzymaniu dróg kołowych (Dz. U. Nr 6 z roku 1921, poz. 32),
2. Rozporządzenie o znakach drogowych (Dz. U. Nr 86 z roku 1923, poz. 668),
3. Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26. VI. 1924 o ochronie i używaniu dróg (Dz. U. Nr 61, poz. 611) wraz ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem z dnia 20. V. 1925 (Dz. U. Nr 55, poz. 397),
4. Ustawa z dnia 7. X. 1921 o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 89, poz. 656) w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14. II. 1928 (Dz. U. Nr 18, poz. 151),

5. Rozporządzenie Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12. V. 1930 o wymijaniu i wyprzedzaniu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 43, poz. 373),
6. Okólnik Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 25. XII. 1928 w sprawie zakazu zaprzęgania z lewej strony dyszla (Dz. U. Min. Komunikacji Nr 39 z r. 1938, poz. 369),
7. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 29. I. 1935 w sprawie bezpieczeństwa ruchu na przejazdach kolejowych (Dz. U. Min. Komunikacji Nr 39 z r. 1938, poz. 360),
8. Rozporządzenie Ministra Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 15. VII. 1937 o ruchu rowerów na drogach publicznych (Dz. U. Nr 58, poz. 458), w brzmieniu zmienionym rozporządzeniem z dnia 30. IV. 1948 (Dz. U. Nr 32, poz. 216),
9. Rozporządzenie Ministra Komunikacji, Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych z dnia 27. X. 1937 o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 85, poz. 616), w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem z dnia 15. IV. 1948 (Dz. U. Nr 27, poz. 186).

Ponadto zawierają one zalecenia o charakterze doradczym, które dopiero po wypróbowaniu ich w praktyce będą stanowiły podstawę do wydania obowiązujących przepisów *).

*) Zakłady pracy i użytkownicy pojazdów proszeni są o zgłaszanie do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej do Departamentu Pracy wszelkich braków i niedociągnięć zauważonych we wskazówkach, oraz wnioski na ich uzupełnienie lub poprawienie.

2. POJAZDY Z ZAPRZĘGIEM ZWIERZĘCYM

1. Wskazówki podane w tym rozdziale odnoszą się przede wszystkim do pojazdów konnych, ale mają one również analogiczne zastosowanie do pojazdów zaprzęzonych w muły, osły i woły.

2. (1) Wozy powinny być wyposażone:

- a) w stałe siedzenie dla woźnicy zaopatrzone w oparcie dla pleców, oparcie boczne, oraz w oparcie dla nóg,
- b) w poręcz ochronną przed siedzeniem, umieszczoną około 80 cm ponad poziomą częścią oparcia dla nóg, jako ochronę przed spadnięciem woźnicy w przód,
- c) w stopnie do wchodzenia i schodzenia.

Stopnie muszą być tak wykonane, aby nie zachodziło niebezpieczeństwo upadku. Najniższy stopień nie powinien być oddalony od ziemi więcej jak 60 cm. Schowki na bagaż nie zastępują siedzenia dla woźnicy i nie powinny być używane jako siedzenia.

(2) Jeżeli sposób użycia wozu nie pozwala na urządzenie stałego siedzenia dla woźnicy, wolno używać siedzenia odchylanego lub odejmowanego. Siedzenia odchylane muszą być zaopatrzone w urządzenia zapobiegające przypadkowemu odchyleniu.

(3) Siedzenie dla woźnicy, poręcz ochronna i stopnie do wsiadania nie są wymagane przy:

- a) dwukołowych wózkach do przewożenia ciężarów,
- b) wozach do stałego przewożenia siana, słomy, zboża niemiłoczonego, towarów posiadających dużą objętość lub przedmiotów dłuższych od wozu,
- c) wozach, których długość jest często zmieniana za pomocą rozsuwania rozwory.

3. (1) Wozy, które mają być wyposażone w siedzenie dla woźnicy, muszą posiadać skutecznie działający hamulec nadający się w każdej chwili do użytku i dający się łatwo uruchamiać z siedzenia woźnicy. Inne wozy powinny posiadać hamulec dający się obsługiwać z ziemi.

(2) Wozy ciężkie używane przeważnie w terenie pagórkowatym lub górzystym muszą posiadać drugi hamulec dający się obsługiwać z ziemi.

(3) Korby hamulcowe przystosowane do odejmowania należy zabezpieczyć przed przypadkowym odjęciem.

4. (1) Jeżeli na wozie znajduje się siedzenie dla woźnicy, to nie powinien on iść obok wozu, lecz jechać. Gdyby jednak siedząc na wozie był on specjalnie narażony na niebezpieczeństwo np. na silnym spadku, przy jeździe przez niskie bramy, pod niskimi gałęziami drzew itp., to powinien on zsiąść. Kroczenie woźnicy pieszo obok wozu jest dozwolone również przy jeździe pod górę gdy zachodzi potrzeba ulżenia zaprzęgowi. W takich przypadkach woźnica powinien tak iść obok wozu aby nie był narażony na potrącenie przez przejeżdżające pojazdy i aby nie zwałował zbyt przelotu drogi. Woźnicy wolno iść tylko z prawej strony pojazdu konnego.

(2) W czasie jazdy nie wolno:

- a) stać na dyszlu, na rozworze, na luźnych deskach położonych wzdłuż lub w poprzek, na drabinach, dachu i innych niebezpiecznych miejscach,
- b) stać na podłodze wozu,
- c) wsiadać i zsiadać z wozu,
- d) spać na wozie;
- e) trzymać biczyska w poprzek wozu z lewej strony, gdyż to może być niebezpieczne w czasie mijania lub wyprzedzania dla osób jadących w samochodzie.

(3) Należy unikać siadania bokiem z nogami zwisającymi z wozu, a zwłaszcza z sań, ze względu na niebezpieczeństwo otarcia nóg o przejeżdżający inny pojazd, lub o przedmiot stały.

(4) Woźnicy nie wolno przymocowywać lejców do siebie, a konie muszą być w czasie jazdy okielzane.

5. Każdy pojazd konny musi mieć osobnego woźnicę.

6. Jechać należy tylko prawą stroną drogi, a nietrymanie

się tej zasady tak podczas jazdy jak i podczas postoju, jest bardzo niebezpieczne i bywa często powodem wypadku. Przed zatrzymaniem wozu na drodze woźnica powinien dać ręką sygnał ostrzegawczy w celu zatrzymania na czas pojazdów jadących za nim. Usuwanie się przed nadjeżdżającym pojazdem na lewą stronę drogi jest niedozwolone. Jazda dwóch wozów obok siebie jest wzbroniona.

7. Przy zjeżdżaniu w dół należy hamować w porę zanim pojazd się rozpędzi. Hamulców bocznych nisko położonych nie wolno obsługiwać z siedzenia. Hamowanie za pomocą unieruchomienia jednego lub dwóch kół jest wzbronione ze względu na niszczenie nawierzchni drogi, zaś unieruchomienie koła za pomocą łańcucha założonego na szprychy koła także ze względu na niebezpieczeństwo wyłamania szprych. Podkładek pod koła wolno używać tylko podczas postoju wozu.

8. Przy wozach dzielonych (do przewożenia dłużycy itp.) nie wolno iść między przednią a tylną częścią wozu o ile to nie jest konieczne ze względu na kierowanie tylną częścią. Kierowanie to powinno się odbywać za pomocą drążka, a nie za pomocą sznura lub łańcucha. Przy jeździe w trudnym terenie i w trudnych warunkach komunikacyjnych należy tylną częścią wozu kierować od tyłu, do czego powinien być dodany odpowiednio silny pomocnik.

9. (1) Pojazdy na drogach publicznych muszą być od zmroku do świtu i w dzień podczas mgły oświetlone zgodnie z postanowieniami rozporządzenia o przepisach porządkowych na drogach publicznych w ten sposób, aby oświetlenie uwidaczniało zewnętrzny kontur wozu. Przy użyciu do tego celu jednego światła musi się ono znajdować z lewej strony wozu. Umieszczenie latarni pomiędzy kołami wozu nie czyni zadość warunkowi oświetlenia i może być stosowane tylko jako oświetlenie dodatkowe.

(2) Wozy do przewożenia dłużycy oraz wozy, których ładunek wystaje z tyłu więcej niż 1 m poza wóz, jak również wozy sprzężone jeden za drugim, muszą posiadać w czasie ciemności i mgły drugą jasną latarnię umieszczoną na tylnym końcu ładunku w ten sposób, aby jej światło było wyraźnie widoczne od tyłu i pozwalało rozpoznać gdzie się kończy ładunek.

10. (1) Ładunki wystające poza tył wozu należy niezależnie od latarni zaopatrzyć na końcach w specjalne znaki jak wiechcie słomy, białe szmaty itp. W czasie przewożenia takich ładunków należy mieć na uwadze, że wystające końce mogą wychodzić na zakrętach znacznie poza ślad wozu i mogą zagrażać przechodniom idącym obok jezdni.

(2) Gdy zachodzi niebezpieczeństwo rzucania wystających końców ładunku, jak to ma miejsce np. przy przewożeniu długich prętów, wówczas należy te końce związać mocnym sznurkiem lub łańcuchem.

11. (1) Drabiny wozu przystosowane do zakładania i zdejmowania muszą mieć co najmniej dwa mocne łańcuchy do spięcia drabin z tyłu i z przodu w razie potrzeby. Podczas jazdy drabiny powinny być pewnie umocowane.

(2) Wozy z dyszlami podnoszonymi należy wyposażyć w urządzenie, które by umożliwiało umocowanie dyszli w położeniu podniesionym.

(3) Jeżeli wóz o jednym dyszlu ma być ciągniony przez jednego konia, to koń musi być zaprzężony z prawej strony dyszla.

12. (1) Ładunek na wozie musi być tak ułożony i rozłożony, aby nie mógł spaść ani częściowo ani całkowicie i aby nie spowodował przewrócenia się wozu. Nie może on również zbyt wystawać poza boczne ramy wozu.

(2) Przed wyładowaniem towaru z wozów posiadających boczne ściany ruchome, należy ściany te opuścić lub odjąć, albo zabezpieczyć je przed nieprzewidzianym opadnięciem lub spadnięciem. Łańcuchy przytrzymujące ściany wozu lub ładunek należy zwalniać ostrożnie aby nie spowodować raptownego spadnięcia ładunku.

13. Kłonicie obrotowe do przewozu takich przedmiotów jak dłużyca, dźwigary, szyny itp. muszą się dawać unieruchomić. Ich górne końce powinny być spięte łańcuchami.

14. Wozy jednocsiowe należy zabezpieczyć przed nieprzewidzianym raptownym opadnięciem w dół ich przedniej lub tylnej części, a wywrotki przed przypadkowym i niezamierzonym przechyleniem się.

15. Pojazd zaprzężony powinien być w czasie postoju zahamowany; jeżeli ma on być pozostawiony na krótki czas bez nad-

zoru, czego w zasadzie nie wolno robić, to lejce powinno się przywiązać do jakiegoś stałego obiektu. Jeżeli pozostawienie bez dozoru ma trwać dłużej, to konie należy wyprząc. Obowiązek oświetlenia podany w ust. 9 ma zastosowanie również do wozów stojących na drodze. Wóz zatrzymany na drodze musi stać po jej prawej stronie jak najdalej od środka drogi.

16. Przed przystąpieniem do zwierząt pociągowych wskazane jest odezwać się do nich. Zwierzęta kęsające muszą poza stajnią nosić kaganiec. Zwierzęta wierzgające należy oznaczyć za pomocą tabliczek ostrzegawczych przytwierdzonych do uprzęży.

17. (1) Ciężar ładunku musi być dostosowany zarówno do nośności wozu, której nie wolno przekroczyć, jak i do siły pociągowej zwierząt przy uwzględnieniu rodzaju i stanu drogi, po jakiej ładunek ma być przewieziony. Niepotrzebne bicie zwierząt jest wzbronione. Pławienie koni zaprzężonych w miejscach, w których musiałyby pływać, jest niedozwolone.

(2) Nośność wozu przeznaczonego do transportu ciężarów musi być na wozie uwidoczniiona za pomocą napisu odpowiednio umieszczonego.

(3) Woźnica załadowanego wozu musi przed wjechaniem na most sprawdzić, czy wieziony ciężar nie przekracza nośności mostu podanej na tabliczce umieszczonej na moście.

18. (1) Na niestrzeżonym skrzyżowaniu drogi z torem kolejowym woźnica przed wjechaniem na tor powinien sprawdzić, czy nie zbliża się pociąg z jednej lub z drugiej strony. W razie spostrzeżenia pociągu lub jakiegokolwiek pojazdu kolejowego musi on wóz zatrzymać i przeczekać aż pociąg przejedzie.

(2) Zatrzymanie wozu przed wjechaniem na tor kolejowy jest obowiązkowe również wówczas, gdy woźnica zbliżając się do toru usłyszy sygnał (dzwonek) zapowiadający zamknięcie przejazdu obsługiwane z odległości. Nieprzestrzeżenie tego przepisu może pociągnąć za sobą zamknięcie wozu między barierami. Jeżeli dzwonek odezwie się w chwili gdy zaprzęg już minął pierwszą barierę, należy jak najspieszniej przejechać przez tor, aby pojazd nie został zamknięty między barierami. Zatrzymanie pojazdu na torze jest niedozwolone.

19. Z piaskowisk, kamieniołomów, cegielni, szybów itp. wolno materiały wywozić lub dowozić tylko wtedy, gdy dojazd jest

dostatecznie szeroki o twardym podłożu, lub posiada dostatecznie mocny i równy podkład z drewna.

20. Na drogach stromych zakończonych zaporą nie wolno zjeżdżać na wozach niezaprzężonych ani na wózkach ręcznych.

21. Podczas przesuwania wozów niezaprzężonych należy zachować ostrożność z powodu możliwości rzucania dyszla przy najechaniu na nierówność gruntu.

22. (1) Powożenie z wozu zaprzęzonego w parę koni musi się odbywać przy użyciu lejc skrzyżowanych, zaś przy zaprzęgu w pojedynkę — lejc dwustronnych.

(2) Powożenie wolno powierzać tylko osobom zasługującym na zaufanie, trzeźwym, obznajomionym z przepisami ruchu kołowego i umiejącym się obchodzić ze zwierzętami pociągowymi.

23. Na drogach publicznych nie wolno używać pojazdów, które niszczą drogę. Nie wolno zasypywać rowów przydrożnych celem umożliwienia sobie przejazdu. Nie wolno uszkadzać drzewek przydrożnych, znaków i tablic drogowych, ani rozjeżdżać przyzmi tłucznia, żwiru itp.

Rozsypywanie na drodze szkła i ostrych przedmiotów, złośliwe układanie przeszkód i zanieczyszczanie drogi jest wzbronione.

24. Drewniane płozy sań nie powinny być węższe niż 10 cm, ani krótsze niż 1, 2 m. Jazda saniami bez dzwonka lub grzechotki jest niedozwolona.

25. Na każdym pojeździe musi być wymienione nazwisko, imię i dokładny adres właściciela; przepis ten nie ma zastosowania do pojazdów osobowych przeznaczonych do celów osobistych.

26. Czas pracy woźnicy powinien być dostosowany do przepisów rozporządzenia z dnia 13.XII.1933 o czasie pracy w przemyśle przewozowym (Dz. U. Nr 103, poz. 805).

3. POJAZDY MECHANICZNE

27. Wskazówki dla pojazdów poruszanych siłą zwierzęcą mają odpowiednie zastosowanie również do pojazdów mechanicznych przy uwzględnieniu istotnych różnic wynikających z budowy tych pojazdów.

28. Maszyny jezdne na własnych kołach, maszyny rolnicze i walce drogowe, których szybkość poruszania nie może przekroczyć 10 km na godzinę, jak również motocykle o pojemności do 100 cm³ nie są uważane za pojazdy mechaniczne w rozumieniu niniejszych wskazówek. Specjalne pojazdy wojskowe jak czołgi, działa zmotoryzowane itp. nie podlegają również tym wskazówkom.

29. Budowa i wyposażenie pojazdów mechanicznych i przyczepek muszą być pod każdym względem dostosowane do przepisów rozporządzenia z dnia 27.X.1937 o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 85, poz. 616).

30. Na drogach publicznych nie wolno używać pojazdów, które niszczą drogę, ani pojazdów, które wytwarzają nadmierny hałas lub silnie dymią.

31. Obrys pojazdu łącznie z wszystkimi występami i ładunkiem nie może przekraczać na szerokość 2,5 m, a na wysokość 4 m ponad powierzchnię drogi.

32. (1) Oświetlenie pojazdów i przyczepek musi odpowiadać postanowieniom rozporządzenia cytowanego w ust. 29.

(2) Przednie światła pojazdu należy podczas mijania się w nocy z innymi pojazdami tak opuścić (przyciemnić) aby nie oślepiały kierowcy zbliżającego się wozu.

(3) Pojazd zatrzymujący się w nocy przed barierą zamyka-

jąca przejazd przez tory kolejowe, powinien przednie światła opuścić (przyciemnić).

33. Pojazd mechaniczny poruszany silnikiem spalinowym, a przeznaczony do przewożenia większej ilości osób, np. autobus, powinien być wyposażony w dwie gaśnice pianowe lub śniegowe do gaszenia palącej się benzyny lub innego paliwa, umieszczoną w przedziale kierowcy. Pod maską silnika może być umieszczona tylko gaśnica specjalna, uruchamiana automatycznie lub z siedzenia kierowcy. Gaśnicy tetrowej wolno używać tylko na wolnym powietrzu lub w pomieszczeniu dobrze przewietrzanym, a to ze względu na niebezpieczeństwo zatrucia parami tetry (czterochlorek węgla).

34. (1) Samochody zarówno osobowe jak i ciężarowe jeżdżące po drogach publicznych powinny posiadać kierunkowskazy (strzałki kierunkowe), które należy uruchamiać zawczasu przed skręceniem w bok, oraz lusterka wsteczne wskazujące drogę za samochodem z jego lewej strony.

(2) Maską samochodu powinna być tak urządzona lub zabezpieczona, aby nieprzewidziane opadnięcie jej wówczas gdy jest podniesiona, było niemożliwe.

(3) Samochód przeznaczony lub używany do przewozu osób powinien mieć podłogę tak szczelną, aby gazy spalinowe nie mogły się przez nią dostawać do wnętrza samochodu. Powinien on być również wyposażony w skrzynkę opatrunkową (apteczkę) według ustalonego wzoru zawierającą najpotrzebniejsze środki opatrunkowe i zabezpieczoną przed zanieczyszczeniem jej zawartości, a kierowca i konduktor samochodu powinni być wyszkoleni w udzielaniu pierwszej pomocy i w zastosowaniu materiału opatrunkowego. Zawartość skrzynki opatrunkowej powinna być ustalona w porozumieniu z lekarzem. Po każdym użyciu zawartość należy uzupełnić do pierwotnego stanu.

35. (1) Każdy pojazd mechaniczny musi posiadać siedzenie dla kierowcy, stale wbudowane i stopnie do wsiadania. Na siedzeniu kierowcy może obok niego siedzieć tylko taka ilość osób, która nie utrudnia kierowania pojazdem, przy czym więcej niż jedna osoba może siedzieć tylko wówczas, gdy jest to wyraźnie zaznaczone w dowodzie rejestracyjnym.

(2) Hamulce pojazdów mechanicznych muszą w zupełności

odpowiadać warunkom technicznym, na podstawie których pojazd dopuszczono do ruchu. Jazda z hamulcami uszkodzonymi lub nieczynnymi jest niedozwolona.

36. Na załadowanym samochodzie ciężarowym może obok ładunku jechać tylko niezbędna obsługa o ile jej nie zagraża uszkodzenie ładunkiem. Obsługi nie wolno obarczać obowiązkiem przytrzymywania ładunku, a zwłaszcza chronienia go przed wypadnięciem lub przewróceniem się.

37. Ciągniki (traktory) należy zaopatrzyć w stałe siedzenie dla kierowcy, trwałe oparcie dla nóg i w razie potrzeby w stopień do wsiadania; siedzenie musi dostatecznie zabezpieczać kierowcę przed spadnięciem. Wskazane jest, aby siedzenie kierowcy było zabezpieczone przed deszczem. Rura wydechowa musi być tak urządzona, względnie umieszczona, aby kierowca nie był narażony na wdychanie gazów spalinowych.

38. Wózki elektryczne muszą posiadać tylko wtedy siedzenie dla kierowcy, gdy są używane w ruchu ulicznym, a ich budowa pozwala na umieszczenie siedzenia. Stanowisko kierowcy stojącego podczas jazdy na przodzie wózka powinno być osłonięte silną barierą zabezpieczającą na wypadek najechania wózka na przeszkodę. Wózki elektryczne powinny posiadać sygnalizację akustyczną celem ostrzegania przechodniów.

39. (1) Przyczepki z hamulcem niedające się hamować z siedzenia kierowcy wozu silnikowego, lub które nie są hamowane automatycznie, powinny posiadać oddzielne stałe siedzenie dla hamowniczego. Jeżeli przyczepka odpowiada jednemu z powyższych warunków, lub nie posiada w ogóle hamulca, to nie potrzebuje ona ani oddzielnego siedzenia ani stopni do wsiadania. Otwarte siedzenia na przyczepkach muszą posiadać na przodzie poręcz ochronną co najmniej 80 cm wysoką, oraz oparcie dla pleców i oparcie boczne.

(2) Odczepianie przyczepki od wozu silnikowego na pochyłości jest dozwolone tylko po unieruchomieniu przyczepki za pomocą hamulca lub podkładek pod koła.

(3) Przyczepki powinny być tak sprzężone, aby jechały śladem poprzedniego wozu.

(4) Jeżeli wóz silnikowy z przyczepką posiada ładunek wystający ku tyłowi, należy zachować odległość około 50 cm po-

między ładunkiem a przyczepką, aby jadący na przyczepce nie byli narażeni na niebezpieczeństwo.

40. (1) Korby rozruchowe silników spalinowych przy wozach ciężarowych o ciężarze własnym ponad 2,5 ton, jak również przy wozach lżejszych, których silniki mają pojemność jednego cylindra ponad 375 cm³, zarówno ciężarowych jak i osobowych, muszą być zabezpieczone przed odrzutem, przy czym przez odrzut korby rozumie się tylko odrzut spowodowany przez zapłon.

(2) Korby rozruchowe muszą się samoczynnie wyłączać po rozbiegu silnika. Przy uruchamianiu silnika za pomocą korby należy ją chwycić w ten sposób, aby wszystkie 5 palców ręki znajdowało się od góry, a nie cztery od góry, a piąty od dołu. Niestosowanie się do tej wskazówki może przy wstecznym uderzeniu korby spowodować wywichnięcie kciuka.

(3) Wskazówki podane w punktach 1 i 2 niniejszego ustępu mają zastosowanie również do pojazdów wodnych i ciągników, oraz wówczas, gdy silnik posiada rozrusznik; natomiast nie mają one zastosowania do silników spalinowych, przy których specjalne urządzenie zapewnia automatycznie późny zapłon przy rozruchu, jak również do silników Diesla i silników z żarzącą głowicą.

41. Pociągi drogowe złożone z jednego wozu silnikowego i jednej lub więcej przyczepek muszą być wyposażone w urządzenia umożliwiające bezpieczne sprzęganie przyczepki z wozem silnikowym i przyczepek między sobą. Urządzenia te muszą być tak wykonane, aby obsługujący je nie musiał wchodzić pomiędzy wozy podczas ich ruchu i aby zapobiegały zderzeniom (samoczynne sprzęgło, sprzęgło powierzchniowe, tarcza ochronna itp.).

42. Pomędzy wozem silnikowym a przyczepką musi istnieć połączenie sygnalizacyjne umożliwiające porozumiewanie się hamowniczego przyczepki lub jej załogi z kierowcą (linka sygnałowa z dzwonkiem lub tp.).

43. Wobec niebezpieczeństwa wybuchu, który może nastąpić podczas przelewania benzyny wskutek wyładowania elektryczności statycznej, powinno się do napełniania zbiorników używać o ile możności lejków metalowych i uziemionych naczyń meta-

lowych lub tzw. naczyń przeciwwybuchowych. Napełnianie może się odbywać tylko przy unieruchomionym silniku.

44. Nie wolno się zbliżać z otwartym płomieniem lub podczas palenia tytoniu do zbiorników benzyny w czasie ich napełniania lub opróżniania, ani do silnika, którego maska jest otwarta.

45. Holować (ciągnąć) wolno tylko jeden wóz silnikowy. Jeżeli holowanie odbywa się przy pomocy liny, to na holowanym pojeździe musi jechać oddzielny kierowca posiadający odpowiednie prawo jazdy. Pojazd, którego hamulec jest uszkodzony lub nieczynny, wolno holować tylko przy zastosowaniu połączenia sztywnego. Przyczepki nie są uważane za pojazdy holowane.

46. (1) Przed rozpoczęciem jazdy kierowca wozu silnikowego powinien się przekonać o prawidłowym jego stanie, a o zauważonych błędach i stwierdzonych brakach powinien zawiadomić swego przełożonego. W takim przypadku przełożonemu nie wolno nie tylko wydawać polecenia jazdy, ale nawet dopuścić do niej przed dokonaniem naprawy.

(2) Ładunek pojazdu mechanicznego nie może pod żadnym warunkiem przekraczać nośności pojazdu, która powinna być uwidoczniiona na pojeździe. Przed wjechaniem na most kierowca naładowanego wozu powinien sprawdzić, czy ogólny ciężar wieziony nie przekracza nośności mostu podanej na tabliczce umieszczonej na moście.

47. (1) Kierowcy nie wolno się oddalać od pojazdu przed zatrzymaniem silnika, zamknięciem maski i przed takim zabezpieczeniem pojazdu, aby nikt nie powołany nie mógł uruchomić silnika. Ponadto musi on przed odejściem pojazd zahamować ręcznym hamulcem, a w razie zatrzymania pojazdu na pochyłości zabezpieczyć go podkładkami pod koła.

(2) Kierowcy wolno ruszyć z miejsca dopiero wtedy, gdy wszyscy jadący zajęli swoje miejsca. Wsiadanie i wysiadanie podczas ruchu pojazdu jest niedozwolone.

48. Jeżeli pojazd mechaniczny posiada wspornik przeciwdziałający ruchowi wstecznemu, to należy go przy jeździe pod górę o tyle wcześniej opuścić, aby jego działanie w razie potrzeby nie uległo zwłóce.

49. Pojazdy przesuwane za pomocą wozu silnikowego muszą być z tym wozem sprzężone w sposób prawidłowy.

50. W razie potrzeby należy mieć na wozie sprzęt potrzebny do ładowania i wyładowania np. pochylnię przystawną.

51. (1) Prowadzenie pojazdu mechanicznego wolno powierzać tylko osobom posiadającym odpowiednie prawo jazdy (rozporządzenie z dnia 15.IV.1948, Dz. U. Nr 27, poz. 186).

(2) Prowadzenia pojazdów mechanicznych nie wolno powierzać osobom nietrzeźwym, chorym na padaczkę, cierpiącym na zawroty głowy, lęk, osłabienie mięśnia sercowego, zaburzenia psychiczne i nerwowe, silne osłabienie słuchu lub daltonizm, oraz osobom nieznającym języka polskiego. Kierowca, który podczas jazdy musi używać okularów, powinien mieć okulary zapasowe na wypadek stłuczenia.

(3) Kierowca jest obowiązany w razie nieszczęśliwego wypadku udzielić osobie poszkodowanej pierwszej pomocy oraz zawiadomić o wypadku najbliższy posterunek milicji.

52. (1) Każdy kierowca pojazdu mechanicznego powinien być pouczony o trujących i wybuchowych właściwościach benzyny.

(2) Benzyna paruje już przy zwykłej temperaturze. Jej pary są cięższe od powietrza, a zmieszane z powietrzem w stosunku od 1% do 6,5% dają mieszaninę wybuchową zapalającą się nie tylko od płomienia, ale nawet od iskry lub od żarzącego się przedmiotu.

(3) Pary benzyny przy wdychaniu działają oszłamiająco, odurzająco, a w razie braku dopływu świeżego powietrza nawet zabójczo. Częste lub stałe wdychanie nawet nieznacznych ilości działa szkodliwie na zdrowie.

(4) Benzyny nie powinno się używać do mycia rąk. Używana często w ten sposób działa szkodliwie na skórę i powoduje egzemę.

(5) Zarówno kierowca pojazdu mechanicznego jak i jego właściciel powinni przestrzegać „Wskazówek bezpieczeństwa i higieny pracy” wydanych przez Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej pod tytułem „Garaże i samochodowe warsztaty naprawcze”.

(6) Dodawanie do benzyny czteroetylku ołowiu celem uniknięcia stukania silnika, z ewentualnym dodatkiem trójchloretylenu oraz innych związków ołowiu jest bezwzględnie wzbronione ze

względu na silnie trujące własności tych domieszek. Należy przy tym pamiętać, że mogą się one pojawić w handlu pod różnymi fantastycznymi nazwami.

53. Czas pracy kierowcy musi być dostosowany do postanowień rozporządzenia z dnia 13.XII.1933 o czasie pracy osób zajętych w przemyśle przewozowym (Dz. U. Nr 103, poz. 805).

4. MOTOCYKLE I ROWERY

54. Budowa, wyposażenie i oświetlenie motocykli i rowerów musi odpowiadać postanowieniom rozporządzenia z dnia 27.X.1937 o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 85, poz. 616), względnie rozporządzenia z dnia 15.VII.1937 o ruchu rowerów na drogach publicznych (Dz. U. Nr 58, poz. 458).

55. Na motocyklach i rowerach może jechać kilka osób tylko wtedy, gdy pojazdy te są dostatecznie mocne i gdy każdy z jadących ma dla siebie prawidłowe siedzenie.

56. Przedmioty wolno zabierać z sobą tylko wówczas, gdy nie ograniczają one swobody ruchów jadących i nie narażają nikogo na niebezpieczeństwo.

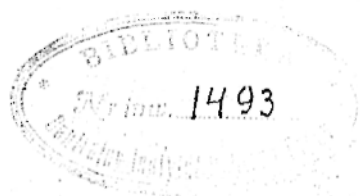
57. (1) Jadący na rowerze powinien się trzymać prawej strony drogi tak, aby samochód lub motocykl nadjeżdżający z tyłu miał dość miejsca do wyprzedzenia go z lewej strony. Powinien on jechać po linii prostej a nie zygzakiem, a przed zmianą kierunku powinien się oglądnać i w razie potrzeby dać ręką sygnał ostrzegawczy. Jadącemu na rowerze nie wolno się czeplić pojazdu mechanicznego aby się dać w ten sposób holować.

(2) Rower powinien być wyposażony w akustyczny środek sygnalizacyjny w postaci dzwonka; używanie przy rowerach trąbek sygnalizacyjnych jest niedozwolone.

(3) W miejscowościach posiadających obok jezdni specjalne drogi dla rowerów należy z nich korzystać. Jazda chodnikiem i ścieżkami dla pieszych, jak również jazda bez trzymania kierownicy jest wzbroniona.

58. Zakład pracy, którego pracownicy przyjeżdżają do za-

kiadu na rowerach lub motocyklach, powinien — o ile rozporządza odpowiednimi siłami fachowymi — przeprowadzać od czasu do czasu kontrolę tych pojazdów i wskazywać pracownikom błędy i uszkodzenia, które powinny być naprawione w celu uniknięcia wypadków.

CIOP & PIB

BIBLIOTEKA

1493.

Nr inw.....

5. WSKAZÓWKI DLA PIESZYCH

59. (1) Przed wejściem na jezdnię należy sprawdzić czy nie zbliża się jaki pojazd. Szczególnie należy zwracać uwagę na rowery, które obowiązkowo powinny jechać krajem drogi i dlatego najłatwiej mogą najechać na osobę wkraczającą na jezdnię.

(2) Nie wolno przechodzić ani przebiegać przed zbliżającymi się pojazdami, gdyż ocenianie na oko odległości ich poruszania się może być zawodne, a jakakolwiek niezauważona lub niespodziewana przeszkoda na drodze, poślizgnięcie się, potknięcie itp. może uniemożliwić przejście na czas.

(3) Czepianie się jakichkolwiek pojazdów jest niedozwolone.

(4) Przy przechodzeniu przez jezdnię przed lub poza dużymi i wysokimi pojazdami stojącymi na drodze, należy zachować pewną odległość od stojącego pojazdu, aby można było na czas spostrzec, zbliżanie się innego pojazdu.

60. Przechodzenie przez jezdnię, a zwłaszcza na skrzyżowaniach dróg, powinno się odbywać pod kątem prostym a nie pod kątem przekątni. W miejscowościach, w których ruch jest regulowany sygnałami ręcznymi lub optycznymi, należy ściśle stosować się do dawanych sygnałów.

26210

